

Commissie Zorgvuldig Bestuur

CZB/KL/P/KBO/2024/501

BETREFT: Miskenning van het Participatiedecreet

1. PROCEDURE

1.1. Ontvangst: 6 november 2024

1.2. Verzoeker:

De heer (X), ouder.

1.3. Verweerder:

Schoolbestuur: (Y)

School: (Z)

1.4. CZB

Bij aangetekende brief verstuurd op 4 november 2024 en door het secretariaat van de Commissie ontvangen op 6 november 2024, zendt de verzoeker zijn klacht (+ bijlagen) aan de Commissie.

Per e-mail en bij aangetekende brief van 12 november 2024 wordt de verwerende partij door het secretariaat in kennis gesteld van de klacht, gewezen op de mogelijkheid om een verweerschrift in te dienen en uitgenodigd voor de zitting van 16 december 2024.

Bij e-mail van 12 november 2024 wordt de verzoeker uitgenodigd voor de zitting van 16 december 2024.

Bij e-mail van 17 november 2024 stelt de verzoeker dat hij er die dag niet kan bij zijn wegens niet te verplaatsen professionele verplichtingen en vraagt of het mogelijk is een andere datum vast te leggen.

Bij e-mail van 19 november 2024 meldt Mr. (Yz) zijn tussenkomst voor de (Y). Hij stelt eveneens niet te kunnen aanwezig zijn op de zitting van 16 december 2024.

Bij e-mail van 21 november 2024 laat het secretariaat aan beide partijen weten dat gelet op het uitdrukkelijk verzoek hiertoe van beide partijen, de behandeling van de klacht wordt verplaatst naar een andere zitting, waarvoor zij nog een uitnodiging zouden ontvangen. Aan de verwerende partij wordt tevens de e-mail van 17 november 2024 van de verzoeker overgemaakt.

Bij e-mail van 26 november 2024 wordt zowel naar de verzoeker als naar de verweerder een nieuwe uitnodiging verstuurd voor de zitting van 12 december 2024.

Bij e-mail van 26 november 2024 laat de verzoeker weten dat hij ook die dag belet is.

Bij e-mail van 27 november 2024 wordt het verweerschrift met bijlage door de verwerende partij aan het secretariaat van de Commissie bezorgd. Bij e-mail van 29 november 2024 wordt dit verweerschrift met bijlage aan de verzoekende partij bezorgd.

Bij e-mail van 29 november 2024 bevestigt de raadsman van de verwerende partij dat hijzelf en de algemeen directeur zullen aanwezig zijn op de zitting van 12 december 2024.

Bij e-mail van 30 november 2024 bevestigt de verzoeker nog de goede ontvangst van het verzoekschrift. Hij stelt nogmaals dat hij niet kan aanwezig zijn op de zitting maar het heeft volgens hem geen nut deze zaak onnodig te vertragen

2. INHOUD van de KLACHT

De klacht is gericht tegen de geplande sluiting van een afdeling van de school (Z). De verzoeker stelt het gebrek aan informatie en het bewust verbergen en stilhouden van de info te willen aanklagen. Hij stelt dat het pas na de mail die hij eerder stuurde is dat men min of meer iets gemeld heeft. De sluiting van een afdeling communiceert men volgens de verzoeker echter niet in een nieuwsbrief ergens onderaan.

De verzoeker haalt een e-mail aan die hij eerder aan het schoolbestuur stuurde. Hierin wijst hij erop dat sinds vorig jaar alle kinderen van de school op de (Zx) verhuisd zijn naar de school in de (Zy) omdat de school in de (Zy) in te slechte staat is. Er was al een hele tijd sprake van verbouwingen in de (Zy). De verzoeker verwijst naar een brief van 2 december 2021 van de directie waarin staat dat het dossier al is goedgekeurd en naar een nieuwsbrief van 18 april 2022 waarin wordt gemeld dat de plannen rond de (ver)bouw stilaan vorm krijgen.

Volgens de verzoeker is de school in de (Zy) een school waar niet veel gebeurde, de subsidies die per leerling uitbetaald worden, worden niet zichtbaar in de school aangewend.

Nu werd volgens de verzoeker ineens een spoedvergadering belegd met de ouderraad waarin heel sec werd aangekondigd dat de school in de (Zy) zou verkocht worden als woongebied. Men zou alle klassen opnieuw verhuizen naar de andere school in de (Zx) die nochtans eerder als te verouderd werd beschouwd. In de (Zy) zijn volgens de verzoeker vooral de toiletten en enkele vloeren aan vernieuwing toe. De verzoeker vraagt zich af waarom men deze ommekeer maakt, daar waar eerst was beslist dat de (Zy) verbouwen de betere keuze was. De kostprijs om de school in de (Zy) terug in topconditie te krijgen is volgens de verzoeker veel lager dan de aankoop van nieuwe gebouwen. De school in de (Zy) bevindt zich in een mooie open omgeving, de kleuterspeeltuin werd recent vernieuwd, er is een grote overdekte speelzaal, er is een slaapklasje, er is geen doorgaand verkeer in de (Zy), er is een groot grasplein dat een veilige zone biedt aan de kinderen.

De verzoeker vindt het raar dat men de verkoop droogweg meldde via een vergadering die – zoals men zelf zei in de schoolraad van 30/09 – niet voor de verkiezingen mocht gepland worden. Er was dus enkele dagen voor de verkiezingen reeds een schoolraad waar men iedereen nog snel wou laten ondertekenen voor de fusie onder de naam (Y). Het kan volgens de verzoeker niet dat men nog niets wist van de plannen om de school te verkopen want nu zou alles klaar zijn tegen 1 september 2025. In hetzelfde schoolverslag van 30 september staat dat er nog geen nieuws is. Men zou dus op een paar dagen tijd dit volledige plan hebben uitgewerkt? Door de snelheid waarmee alles ineens gaat, vermoedt de verzoeker dat hier iets niet helemaal koosjer verloopt. Hij vraagt daarom om dit nader te willen onderzoeken.

De verzoeker wijst er nog op dat de ouders tot op dat moment nog steeds niet verwittigd zijn van de plannen van de school, dit terwijl de roddels al dagen rondgaan. De directie neemt geen enkele moeite om de ouders op de hoogte te houden van hun plannen. De ouders weten nog steeds niet officieel dat hun kinderen volgend schooljaar naar de (Zx) zouden moeten. De leraars lijken niet meteen over meer info te beschikken.

De verzoeker verwijst nog naar het Participatiedecreet. Zo bepaalt art. 21, 1ste lid, 2° van het Participatiedecreet dat het schoolbestuur of zijn gemandateerde ieder ontwerp van beslissing voor overleg aan de schoolraad moet voorleggen als dat betrekking heeft op “het studieaanbod”.

De verzoeker stelt verder nog dat uit de bewijzen in bijlage meer dan duidelijk blijkt dat alle plannen voor de (Zy) in orde waren. Hij vraagt zich af waarom dan ineens wordt beslist een duur maar oud gebouw te kopen voor een bedrag dat veel hoger is dan wat een verbouwing in de (Zy) zou kosten.

De verzoeker stelt dat hij het schoolbestuur nog de kans wou geven om hem hierover zelf aan te spreken, maar meer dan een mail met de nieuwsbrief enkele dagen later kregen de ouders niet. Hierin wordt onder andere aangekondigd dat de vestiging gelegen aan de (Zx) een erg grondige renovatie zal ondergaan en dat het bestuursorgaan ernaar streeft om op 1 september 2025 deze locatie in gebruik te nemen. Eenmaal deze vestiging in gebruik is, zal de vestiging (Zy) worden verlaten. Er wordt nog een infoavond aangekondigd, die zal doorgaan op 6 november in de eetzaal van de (Zz).

De verzoeker vraagt zich af waar men nu ineens zoveel extra geld haalt om een gebouw bij te kopen en dan nog grondig te verbouwen, dit terwijl er eerst zelfs niet voldoende geld was om de (Zy) te verbouwen. Hij vraagt zich ook af waarom het nu interessanter is om de meest groene school van de 3 op te doeken en een sterk verouderd gebouw bij te kopen, dan nog op een plaats waar 2 jaar ervoor iedereen werd weggehaald wegens in te slechte staat? En hij vraagt zich zeker af waarom er een schoolraad is met aanwezig van de ouderraad als enkel reeds genomen beslissingen droog verkondigd worden met “het is niet anders” zonder dat er enige vorm van inspraak is.

De verzoeker stelt dat hij tevens nog wenst te laten controleren welke onderhoudswerkzaamheden men aan de school in de (Zy) deed om die te kunnen behouden en hoe de kosten qua onderhoud, herstellingen en allerhande bouwwerken verdeeld werden over de afdelingen.

Op 17 november 2024 stuurt de heer (X) nog een e-mail aan het secretariaat aan de Commissie Zorgvuldig Bestuur. Hij vermeldt hierin een aantal vragen die hij behandeld wenst te zien en vraagt ook om getuigen te horen.

3. INHOUD van het VERWEER

(Za), met als inrichtende macht de (Y), zorgt voor het lager onderwijs in (Z). Dit onderwijs wordt aangeboden op 3 plaatsen, namelijk: (Zy), (Zy), (Zz). Uit het doorlichtingsverslag blijkt dat er knipperlichten waren. De verwerende partij doet al het mogelijke om die bij te werken punten in orde te stellen. Daarbij moet ook gedacht worden aan het rationeler in orde stellen van de gebouwen en het hergroeperen. Geen haer op het hoofd van de inrichtende macht denkt eraan om het schoolaanbod te wijzigen, daarover heeft de verzoekende partij het verkeerd voor. Het is wel de bedoeling om het onderwijs kwalitatief ten eerste te verhogen en daarvoor kan het een perfecte aanzet zijn om ervoor in te staan dat het onderwijs in kwalitatief veel betere gebouwen kan verstrekt worden.

De verzoekende partij heeft het verkeerd voor als hij denkt dat er geen ervaring aanwezig zou zijn inzake het basisonderwijs. De mensen die instonden voor het bemannen van de inrichtende macht van (Za) maken ook deel uit van de Raad van Bestuur van de inrichtende macht (Y). Verder kan men nu ook terugvallen op de zeer duidelijke ervaring van de (Y) met gebouwen. De nieuwe inrichtende macht pakt het professioneel en het is net de ratio om te voorzien in fusioneringen, dat een aantal dossiers professioneler kunnen aangepakt worden.

Er bestaat een probleem met betrekking tot het basisonderwijs (Za) op (Z), dit kan in een groter geheel professioneler aangepakt worden dan vroeger. Dat is ook de bedoeling van de decreetgever.

De experts van de (Y) hebben de situatie doorgelicht en daarbij is duidelijk geworden dat het gebouw (Zy) veel beter kan verkocht worden dan het gebouw (Zx). Die fondsen kunnen dan onder meer gebruikt worden voor het herbouwen van het gebouw (Zy).

Er was inderdaad informeel gevraagd door een schepen om te wachten tot na de gemeenteraadsverkiezingen om met nieuwe plannen naar buiten te komen. Dat was niet de optie van de (Y), maar zij moet een zo goed mogelijke samenwerking nastreven met de stad Brugge. Vandaar is het effectief overleg met de schoolraad uitgesteld tot na de gemeenteraadsverkiezingen.

Onmiddellijk na de verkiezingen is er een ruime bespreking doorgegaan met de schoolraad. Alle mogelijke vragen zijn beantwoord.

Er is ook een informatieavond belegd voor de ouders. Die ging door op 6 november 2024. De verzoeker kon er al zijn vragen stellen, wat hij ook gedaan heeft.

De verwerende partij wijst er op dat bij het onderzoek van een klacht er eerst moet gekeken worden naar de hoedanigheid van de klager. Bovendien dient krachtens het beschikkingsbeginsel ook te worden nagegaan vanuit welk standpunt de klager daarbij vertrekt.

Er is voorgesteld om dit in der minne te regelen. Volgens de verwerende partij verdient het nog steeds aanbeveling dat er ruim kan overlegd worden met de verzoeker en dat aan hem kan worden uiteengezet dat net de belangen van het basisonderwijs (Z) het best gediend worden met de professionele werkwijze die hier wordt ontwikkeld. En dit zal ook nog eens aan de ouders uiteengezet worden.

De verwerende partij wijst erop dat rekening moet worden gehouden met de hoedanigheid van de verzoekende partij, die geen lid is van de schoolraad maar een bezorgde ouder. Aan zijn bezorgdheden kan volkomen tegemoet worden gekomen.

De verzoeker situeert zijn klacht volledig met betrekking tot het wijzigen van het aanbod van het onderwijs, maar hij vergist zich hier. Er zal geen ander aanbod van onderwijs zijn in het basisonderwijs (Z). Geen enkele richting wordt afgebouwd, verminderd, gewijzigd, integendeel. Het is de bedoeling om alle mogelijke richtingen die worden aangeboden, nu verder aan te bieden. En daarbij is het nodig om de werkpunten die zijn gesignaleerd in het doorlichtingsverslag aan te pakken, wat net met een betere infrastructuur ook beter kan.

De voorgenomen werken strekken er dus net toe om het aanbod van het onderwijs te consolideren en te verzekeren, ondanks de duidelijke oranje knipperlichten in het doorlichtingsverslag. De rechtsgrond waarop de verzoeker zich beroept en in het kader waarvan het onderzoek moet gebeuren, strekt er dus net niet toe om tot problemen te leiden.

De verzoeker is geen lid van de schoolraad en kan zich dus niet beroepen op de prerogatieven van een lid van de schoolraad. En zelfs dan nog moet in het kader van het participatiedecreet en de daaruit afgeleide bevoegdheden met betrekking tot de schoolraad worden vastgesteld dat de verzoeker zelf ook duidelijk maakt dat de plannen besproken zijn op de schoolraad van 16 oktober 2024. Louter om diplomatische redenen is dit ingepland na de gemeenteraadsverkiezingen, wat ook ten voordele is van de basisonderwijsscholen (Z).

Waar de verzoeker zich opwerpt als een bezorgde ouder, kan nu al worden meegegeven dat er een nieuwe infoavond voor de ouders wordt belegd op 7 januari 2025.

De besluitvorming is hoe dan ook rationeel en in het belang van de scholen. Uit het plan blijkt dat er bij de verkoop van de gebouwen (Zx) (sic) een betere prijs kan bekomen worden dan de gebouwen (Zy). Het gebouw (Zy) kan perfect worden opgewaardeerd. Een hergroepering op twee plaatsen is hoe dan ook rationeler. De zogenaamde toren (Zy) is aangekocht en wordt mee geïncorporeerd. Dit zorgt voor meer gemak en meer mogelijkheden voor de school.

De voorgenomen ingrepen zijn dus hoe dan ook in het voordeel van het basisonderwijs (Z), in het voordeel van de leerkrachten, in het voordeel van de leerlingen, in het voordeel van de ouders.

De verwerende partij vraagt aldus de klacht af te wijzen als ongegrond en te acteren dat zij wenst dat er een minnelijk gesprek wordt geregeld met de verzoeker, waarbij alle aspecten van het dossier nog eens kunnen besproken worden.

4. ZITTING COMMISSIE

4.1 Datum en uur: 12 december 2024 om 13.00 uur.

4.2 Kamer

Kamer bevoegd voor het basisonderwijs.

4.3 Commissieleden

De Commissie is in overeenstemming met artikel VII.2 Codificatie sommige bepalingen voor het onderwijs en de ministeriële besluiten van 14 juli 2015 en 21 mei 2019 betreffende de samenstelling van de Commissie Zorgvuldig Bestuur als volgt geldig samengesteld:

De heer Bengt Verbeeck, voorzitter.

Thijs Streng, Rita Lambregts, Luc Faes en Paul De Cock, leden.

4.4 Aanwezige betrokkenen, getuigen, deskundigen, raadslieden

- Voor verzoekende partij: /

- Voor verwerende partij:

- mevrouw (Yx) (algemeen directeur),
- de heer (Yy) (voorzitter van het bestuursorgaan van de (Y)),
- Mr. (Yz) (advocaat)

4.5. Stemming

De Commissie heeft na beraadslaging eenparig de volgende conclusies en beslissing opgesteld.

5. BESLISSING

5.1. Regelgeving

** Codificatie sommige bepalingen voor het onderwijs van 28 oktober 2016*

Artikel VII.5

De Commissie beslist over de gegrondheid van klachten van belanghebbenden inzake: [...]

3° de niet-naleving van de bepalingen omtrent de bevoegdheden en de besluitvormingsprocedures bedoeld in artikel 18 tot en met 22 van het decreet van 2 april 2004 betreffende participatie op school en de Vlaamse Onderwijsraad.

Wanneer zij oordeelt dat een klacht gegrond is, kan zij beslissen om: 1° een gedeeltelijke terugbetaling van het werkingsbudget van de betrokken school of centrum, het betrokken centrum voor leerlingenbegeleiding of de betrokken school voor deeltijds kunstonderwijs op te leggen. De terugvordering of inhouding kan echter niet meer bedragen dan 10 procent van dat werkingsbudget en kan er niet toe leiden dat het aandeel in het werkingsbudget dat bestemd is voor personeelsaangelegenheden in absolute cijfers kleiner wordt dan wanneer de maatregel niet zou getroffen zijn; 2° ...

Deze sanctie wordt slechts uitvoerbaar de dag nadat de termijn om beroep in te stellen bij de Vlaamse Regering verstreken is.

Voorafgaandelijk aan het opleggen van een sanctie nodig de Commissie het betrokken schoolbestuur of het betrokken bestuur uit om de bestreden rechtshandeling in te trekken of te herzien of in een passende genoegdoening te voorzien.

Art. VII.10

De Commissie hoort de betrokkenen. De Commissie kan ambtshalve of op verzoek van de betrokkenen getuigen horen.

** Decreet van 2 april 2004 betreffende de participatie op school en de Vlaamse Onderwijsraad* Artikel 15

De leden van de schoolraad hebben in functie van de uitoefening van de bevoegdheden van de schoolraad een algemeen informatierecht.

Het schoolbestuur bezorgt daartoe aan de leden van de schoolraad, samen met de vergaderagenda, alle relevante documenten. Indien tijdens of na een overleg vastgesteld wordt dat er cruciale informatie ontbreekt, dan wordt de desbetreffende beslissing van het schoolbestuur opgeschort.

De schoolraad heeft ten behoeve van al het personeel, ouders en leerlingen een communicatie- en informatieplicht over hun activiteiten en standpunten en over de wijze waarop hij zijn bevoegdheden uitoefent.

Indien een schoolbestuur een overleg vraagt over een ontwerp van beslissing die de schoolorganisatie en de eigenheid van de school fundamenteel verandert, dan moeten de leden van de schoolraad eerst de geleding die ze vertegenwoordigen informeren én raadplegen.

Artikel 21

Het schoolbestuur of zijn gemandateerde legt ieder ontwerp van beslissing voor overleg aan de schoolraad voor als dat betrekking heeft op :

1° ...

2° het studieaanbod;

3° ...

...

Artikel 22

Het schoolbestuur informeert tijdig de schoolraad over de geplande beslissingen die voor overleg zullen worden voorgelegd. Op basis daarvan bepaalt de raad zijn overlegagenda. Een schoolraad kan afzien van het recht op overleg. Het overleg heeft plaats in een gezamenlijke vergadering van het schoolbestuur of zijn gemandateerde en de schoolraad.

Het overleg leidt tot een verslag waarin alle standpunten worden opgenomen. Het schoolbestuur of zijn gemandateerde neemt een gemotiveerde eindbeslissing na het overleg of na de onderhandeling zoals bepaald in artikel 30 en brengt de schoolraad in kennis van de beslissing.

Indien een schoolbestuur een overleg vraagt over een ontwerp van beslissing die de schoolorganisatie en de eigenheid van de school fundamenteel verandert, dan moeten de leden van de schoolraad eerst de geleding die ze vertegenwoordigen informeren én raadplegen zoals voorzien in artikel 15.

Wanneer een overleg niet plaatsvindt binnen een termijn van eenentwintig kalenderdagen, die ingaat de dag nadat een geplande beslissing voor overleg wordt voorgelegd, wordt het overleg geacht te hebben plaatsgevonden.

Artikel 33

Klachten inzake de niet-naleving van de bepalingen omtrent de bevoegdheden en de besluitvormingsprocedures bedoeld in artikelen 18 tot en met 22 kunnen door de schoolraad, zijn geledingen en iedere belanghebbende ingediend worden bij de Commissie Zorgvuldig Bestuur

** Omzendbrief GD/2004/03 van 13 juli 2004 betreffende de lokale participatieregeling in het basis- en secundair onderwijs.*

5.2. Bevoegdheid

De Commissie is van oordeel dat zij, rekening houdende met de aangehaalde feiten en de geldende regelgeving, bevoegd is.

Voor zover als nodig benadrukt de Commissie dat haar bevoegdheid op het vlak van participatie beperkt is tot de niet-naleving van de bepalingen omtrent de bevoegdheden en de besluitvormingsprocedures bedoeld in artikel 18 tot en met 22 van het participatiedecreet van 2 april 2004.

5.3. Ontvankelijkheid

De verwerende partij voert aan dat de verzoeker geen lid is van de schoolraad en zich dus niet kan beroepen op de pregoratieven van een lid van de schoolraad.

Zij lijkt hiermee het belang van de verzoekende partij te betwisten.

De Commissie merkt hierbij vooreerst op dat er geen twijfel kan over bestaan dat ouders als belanghebbenden in de zin van artikel VII.5 van de Codificatie sommige bepalingen voor het onderwijs van 28 oktober 2016 moeten beschouwd worden. Dit artikel geeft hen het recht om tegen de niet-naleving van de bepalingen omtrent de bevoegdheden en de besluitvormingsprocedures bedoeld in artikel 18 tot en met 22 van het participatiedecreet van 2 april 2004 bij de Commissie op te komen. De verzoekende partij heeft er als ouder zelf belang bij dat de verplichting tot overleg met de schoolraad in overeenstemming met het Participatiedecreet wordt nagekomen (zie ook CZB/KL/P/KBO/2014/353).

De vaststelling dat de verzoekende partij zelf geen lid is van de schoolraad, neemt voor de Commissie niet weg dat hij als ouder als belanghebbende in de zin van art. VII.5 Codificatie sommige bepalingen voor het onderwijs moet beschouwd worden.

De klacht van de verzoekende partij strekt ertoe te horen vaststellen dat bij de totstandkoming van de beslissing tot het verlaten van de locatie te (Zx) (met verkoop van het betreffende gebouw) en het afschaffen van het onderwijsaanbod op die locatie, met gelijktijdig de uitbreiding van het aanbod van het (basis)onderwijs op een andere locatie (Zy) met bijbehorende renovatie, werd nagelaten het door het participatiedecreet vereiste overleg met de schoolraad te voeren. Deze beslissing heeft ongetwijfeld een weerslag op de keuzemogelijkheden van de verzoekende partij inzake basisonderwijs. De Commissie ziet dan ook niet in hoe de verzoeker er geen belang zou bij hebben dat daarbij de verplichting tot overleg in overeenstemming met het decreet, zo deze hier toepasselijk is, niet geschonden wordt. Dergelijk overleg maakt het immers mogelijk vanuit de schoolraad bij de voorgenomen beslissing bezwaren, voor- en nadelen en eventuele alternatieven aan te brengen.

De Commissie is dan ook van oordeel dat de verzoekende partij, als ouder, van een voldoende belang doet blijken.

5.4. Beslissing

5.4.1. Voorafgaandelijk: vraag tot het horen van getuigen

5.4.1.1. Art. VII.10 van het Codificatiebesluit bepaalt dat de Commissie ambtshalve of op verzoek van de betrokkenen getuigen kan horen.

Ook in het Reglement van Orde van de Commissie Zorgvuldig Bestuur wordt in het kader van de klachtenprocedure de mogelijkheid vermeld voor de Commissie om getuigen, zijnde *“iedere andere persoon of instantie dan de betrokkenen die in direct verband gebracht kan worden met de klacht inzake zorgvuldig bestuur”* (zie art. 1, 6° van het Reglement) op te roepen.

Art. 39 van het Reglement bepaalt in dit verband dat de betrokkenen binnen de 15 kalenderdagen na de postdatum, vermeld op de zending met de melding van ontvangst van de klacht door de Commissie, schriftelijk melden wie ze als getuigen willen oproepen.

5.4.1.2. In zijn e-mail van 17 november 2024 stelt de verzoekende partij dat hij een aantal personen als getuigen wenst te vragen. In wat volgt overloopt de Commissie punt per punt het concreet door hem gevraagde:

- *“lerarenteam (enkel die langer dan 2 jaar in dienst) te laten horen over het gebrek aan investeringen in de (Zx) zagezegd met oog op de verbouwingen die er nu toch niet komen.”*

De Commissie meent dat hieruit niet voldoende duidelijk blijkt wie de verzoekende precies wil laten oproepen als getuige. Indien de verzoekende partij één of meerdere getuigen wenst te horen, dient hij aan te geven wie hij concreet bedoelt. De Commissie heeft niet de bevoegdheid om dit zelf verder uit te zoeken.

- *“Graag wil ik ook weten welke investeringen de school deed voor het behoud van de afdeling in de (Zx) of hoe (lees waar) de subsidies werden aangewend. De subsidies van een leerling zouden niet zomaar in een andere school mogen geïnvesteerd worden.”*

Dit betreft geen verzoek tot het horen van getuigen door de Commissie Zorgvuldig Bestuur.

- *“Graag ook -indien mogelijk- een rondvraag bij de ouders hoe en wanneer zij werden ingelicht van de sluiting -als ze het al weten- (in verschillende talen wegens de vele nationaliteiten in de school - waarvoor de school hogere subsidies krijgt want veel ouders zijn niet nederlandstalig) en wat hun mening hierover is.”*

Dit betreft geen verzoek tot het horen van getuigen door de Commissie Zorgvuldig Bestuur.

- *“Hoeveel leerkrachten stappen op of zijn van plan op te stappen ?”*

Dit betreft geen verzoek tot het horen van getuigen door de Commissie Zorgvuldig Bestuur.

- *“schoolmakers en hun bevindingen over de school bij hun laatste controles”*

De Commissie stelt vast dat de verzoekende partij opnieuw nalaat aan te duiden welke concrete getuige(n) hij hier precies bedoelt. De Commissie heeft niet de bevoegdheid om dit zelf verder uit te zoeken.

- *“de onderwijsinspectie en hun input over de openheid van de school naar de ouders toe”*

Ook hier laat de verzoekende partij na aan te duiden welke concrete getuige(n) hij hier precies bedoelt. De Commissie heeft niet de bevoegdheid om dit zelf verder uit te zoeken.

- *“(Y) en wat hun ervaring is met lagere scholen waarop ze deze verhuis zo vlot laten passeren alsof het niets is”*

De (Y) is betrokken partij en kan aldus niet worden opgeroepen als getuige.

Gelet op het voorgaande, en in het bijzonder gelet op het feit dat de verzoekende partij geen enkele getuige concreet heeft aangeduid, beslist de Commissie Zorgvuldig Bestuur dat op het verzoek tot het horen van getuigen niet kan worden ingegaan.

5.4.2. Participatie. Algemeen.

De memorie van toelichting bij het participatiedecreet gaat er van uit *“dat bij een democratische samenleving een democratische schoolcultuur hoort. Alle betrokken geledingen moeten derhalve de kans krijgen deel te nemen aan het onderwijsbeleid. De voorwaarden moeten worden geschapen om de betrokkenheid van alle geledingen op diverse niveaus van het onderwijs- en schoolbeleid te vergroten”* (Parl. St. VI. P. 2003-04, nr. 1955/1, 3). Het decreet creëert daartoe het orgaan van de schoolraad waarin de verschillende geledingen van de lokale onderwijsgemeenschap (personeel, ouders, lokale gemeenschap) onafhankelijk van het schoolbestuur elkaar ontmoeten. Zo worden de inzichten en betrachtingen van de afzonderlijke geledingen samengebracht in één formeel participatieorgaan. Het participatiedecreet kent de schoolraad een recht op informatie, op advies en op overleg toe. De inhoud en de draagwijdte van het recht om te adviseren en te overleggen worden in het decreet nader beschreven. Daarbij wordt ook de eindverantwoordelijkheid van het schoolbestuur erkend en bevestigd.

In het decreet is een lijst van materies ingeschreven waaromtrent het schoolbestuur ontwerpen van beslissingen aan de schoolraad voor overleg moet voorleggen waarover het schoolbestuur vooraf moet overleggen met de schoolraad. Over deze aangelegenheden kan de schoolraad ook uit eigen beweging een schriftelijk advies uitbrengen. Voor het in het decreet geregelde overleg is het schoolbestuur de gesprekspartner van de schoolraad. Het overleg heeft plaats in een gezamenlijke vergadering van het schoolbestuur of zijn gemandateerde en de schoolraad en leidt tot een verslag waarin alle standpunten worden opgenomen.

Uit het concept van de schoolraad volgt dat de schoolraad onmogelijk zijn taak kan vervullen zonder de actieve inbreng van de kant van het schoolbestuur. In de memorie van toelichting is daarover het volgende te lezen: *“De leden van de schoolraad kunnen hun participatierechten*

enkel uitoefenen, indien zij over voldoende informatie beschikken. Zij hebben daarom een informatierecht ten aanzien van de inrichtende macht.” (Parl. St. VI. P. 2003-04, nr. 1955/1, 13).

Het decreet preciseert dat de leden in functie van de uitoefening van de bevoegdheden van de schoolraad over een algemeen informatierecht beschikken en dat het schoolbestuur hen daartoe alle relevante documenten bezorgt (art.15).

Dat de schoolraad zonder adequate informatie niet kan functioneren als een echt participatieorgaan, brengt dus mee dat er in hoofde van het schoolbestuur sprake is van een plicht tot actieve informatie.

Wat de aard en de omvang van de door het schoolbestuur verschuldigde informatie moet zijn, zal door de specifieke kenmerken van elk overleg worden bepaald. In het algemeen kan worden gezegd dat de verstrekte informatie de leden van de schoolraad moet toelaten om zich een gefundeerde mening te vormen over de implicaties van het voorgelegde discussiepunt, over de voor- en nadelen van de voorgestelde oplossingen of keuze, in voorkomend geval ook over het voor en tegen van ernstige alternatieve oplossingen die door het schoolbestuur zijn overwogen. De vorm waarin de informatie moet worden verstrekt zal eveneens afhankelijk zijn van de gegevens van het dossier.

Ten slotte zal de informatie ook tijdig moeten worden verstrekt. Bij gebrek aan nadere bepalingen in het decreet of het huishoudelijk reglement zal de draagwijdte van deze voorwaarde opnieuw afhankelijk zijn van de aard en de complexiteit van het voorgelegde probleem (zie reeds eerder: CZB/KL/P/KBO/2013/321).

5.4.3. Toepassing.

5.4.3.1. De voorliggende betwisting heeft betrekking op de plannen van de verwerende partij om één en ander te wijzigen wat betreft het basisonderwijs in de Basisschool (Z). Het basisonderwijs wordt er momenteel aangeboden op drie plaatsen, namelijk op de locatie (1) (Zx), (2) (Zy) en (3) (Zz).

Er zou nu echter voor worden geopteerd om het aanbod van het basisonderwijs in de toekomst nog aan te bieden op twee plaatsen. Het gebouw op de locatie (Zx) zou worden verlaten en verkocht. Op deze locatie zal aldus in de toekomst geen basisonderwijs meer worden aangeboden. Het aanbod van het basisonderwijs op de locatie in de (Zy) zal worden uitgebreid en hiertoe zal op die locatie ook een renovatie gebeuren.

Dergelijke wijziging in het aanbod van basisonderwijs, waarbij dit op de ene locatie niet meer wordt aangeboden en op de andere locatie wordt uitgebreid, behoort onbetwistbaar tot het “studieaanbod” waarover het schoolbestuur overeenkomstig artikel 21, 2° van het participatiedecreet ieder ontwerp van beslissing voor overleg voorlegt aan de schoolraad.

5.4.3.2. De verzoeker klaagt het gebrek aan informatie en het bewust verbergen en stilhouden van de informatie aan. Hij vraagt zich af waarom er schoolraad met aanwezig van de ouderraad is als enkel reeds genomen beslissingen worden meegedeeld zonder enige vorm van inspraak. Ook inhoudelijk stelt hij zich diverse vragen bij de plannen om de vestiging (Zx) te verlaten en de vestiging aan de (Zy) te renoveren.

De verwerende partij wenst dat er een minnelijk gesprek zou kunnen worden geregeld met de verzoeker om alle aspecten van het dossier nog eens te bespreken. Verder wijst zij erop dat de plannen besproken zijn op de schoolraad op 16 oktober 2024. Ook werd er een infoavond gepland voor de ouders. Tenslotte haalt zij nog aan dat de voorgenomen ingrepen hoe dan ook

in het voordeel van het basisonderwijs (Z), in het voordeel van de leerkrachten, in het voordeel van de leerlingen en in het voordeel van de ouders zijn.

Hierbij dient er vooreerst op te worden gewezen dat het de Commissie niet toekomt zich over de *inhoudelijke argumenten* voor de plannen van de verwerende partij om de vestiging in de (Zx) te verlaten en het basisonderwijs voortaan nog slechts aan te bieden op twee plaatsen, uit te spreken. De bevoegdheid van de Commissie blijft beperkt tot de vraag of de participatie in de aanloop tot de beslissing hiertoe correct is verlopen.

5.4.3.3. In casu kwam de schoolraad op **13 juni 2024** samen. In het verslag werd inzake de Site (Zx) en de (Zy) vermeld: *“Het bestuur laat weten dat er momenteel nog geen nieuws is rond het behoud of plannen voor deze site. Na de verkiezingen van oktober zou er misschien meer nieuws zijn.”*

Verder wordt hierbij nog gesteld: *“Vorige vergadering werd gemeld dat er na de verkiezingen van oktober meer nieuws zou zijn.”*

Op **30 september 2024** kwam de schoolraad nogmaals samen. In het verslag wordt onder andere het volgende vermeld in verband met de Site (Zx) en de (Zy): *“Het bestuur laat weten dat er momenteel nog geen nieuws is rond het behoud of plannen voor deze site.”* Verder wordt hierbij nog gesteld: *“Vorige vergadering werd gemeld dat er na de verkiezingen van oktober meer nieuws zou zijn.”*

Onder punt 10 van het verslag staat:

“Duidelijkheid over de toekomst van de gebouwen

- *Meer duidelijkheid volgt na de verkiezingen*
- *Vanuit het stadsbestuur werd er gevraagd om de plannen stil te houden tot na de verkiezingen. Na de verkiezingen worden de plannen verduidelijkt.*
- *Er wordt een nieuw woensdag 16 oktober om 20u online”*

Op 21 september 2024 werd een uitnodiging verstuurd voor de schoolraad op 10 oktober 2024. Op de agenda staat onder punt 10. *“Duidelijkheid over de toekomst van de gebouwen (wat na de verkiezingen)”*. Bij dit punt 10 van de agenda wordt niet verwezen naar enige bijlagen, waardoor uit niets blijkt dat de uitnodiging wat dit punt 10 betreft, vergezeld ging van een document.

De geplande vergadering van 10 oktober werd verplaatst naar 16 oktober, i.e. na de verkiezingen.

Op **16 oktober 2024** werd er een schoolraad georganiseerd, ditmaal online.

In het verslag wordt nog eens bevestigd dat gewacht werd tot na de verkiezingen om te communiceren naar personeel, ouders, schoolraad.

(U) werd uitgenodigd als expert rond gebouwen en diezelfde avond werd de info ook naar collega's verstuurd.

Er wordt o.a. gesteld dat de verkoop van de site (Zy) te weinig ging opleveren, vandaar dat er gekeken werd voor een ander plan. De (Y) nam het dossier over en ging hier mee aan de slag om de site te verbouwen.

Het plan en de planning worden verder beschreven in het verslag.

Er wordt vermeld dat de opening van het nieuwe gebouw voorzien is op 1 september 2025. Het is de bedoeling dat alles afgewerkt is tegen het bouwverlof en dit alles is geschat op 1,5 miljoen euro. Het gebouw van (Zx) zal worden verkocht.

Er worden nog een aantal opmerkingen vermeld. Hierbij wordt onder andere gesteld: *“Was het niet goedkoper om de site (Zx) te verbouwen? Neen, dit werd goed bekeken.”*

Verder wordt ook nog gesteld: *“Wanneer wordt dit naar de ouders gecommuniceerd? De ouders krijgen morgen info en er zullen infosessies doorgaan waarbij iedereen vragen kan stellen.”*

Er volgde nog een nieuwsbrief. Hierin werd onder andere gesteld: *“Enkele jaren geleden gebeurde de oefening om de gebouwen van (Z) te renoveren/verbouwen. Sindsdien stegen de prijzen enorm, werden voorwaarden aangepast, kwamen nieuwe wetgevingen,... Alle mogelijkheden werden opnieuw onderzocht en er werd nu een nieuwe beslissing genomen.*

De vestiging aan de (Zy) zal een erg grondige renovatie ondergaan. Zo zal de vestiging voldoen aan de hedendaagse regelgeving. De bedoeling is om hier een school te maken waar kinderen van de peuterklas tot het zesde leerjaar school kunnen lopen. Het bestuursorgaan streeft ernaar om op 1 september 2025 de deze locatie in gebruik te nemen.

Eenmaal deze vestiging in gebruik is, zal de vestiging (Zx) worden verlaten.” Er werd een infoavond gepland op 6 november 2024

5.4.3.4. Zoals hoger aangegeven is het een noodzakelijke voorwaarde voor het voeren van een degelijk overleg dat de schoolraad vanuit het bestuur vooraf actief en adequaat wordt geïnformeerd omtrent de te bespreken aangelegenheid.

Daaromtrent stelt de Commissie vooreerst vast dat niet wordt betwist dat *voorafgaand* aan de schoolraad van 16 oktober 2024 geen documenten aan (de leden van) de schoolraad werden bezorgd.

Blijkens het verslag werden de plannen betreffende de verbouwingen op de site (Zy) en het verlaten van de locatie (Zx) (pas) tijdens de vergadering van de schoolraad op 16 oktober 2024 voorgelegd en nader toegelicht.

Voorafgaand aan de schoolraad van 16 oktober 2024 hadden de leden van de schoolraad nog niet de nodige informatie gekregen omtrent deze plannen. De plannen die betrekking hadden op de toekomst van de gebouwen werden, op vraag van het stadsbestuur, stil gehouden tot na de verkiezingen (dewelke plaatsvonden op 13 oktober 2024). Deze plannen werden voor het eerst toegelicht tijdens de online schoolraad van 16 oktober 2024.

De Commissie kan aldus niet anders dan vaststellen dat de schoolraad zich over een ingrijpende beslissing een oordeel diende te vormen op basis van informatie die pas op de dag zelf, en in het bijzonder tijdens de schoolraad zelf, werd ter beschikking gesteld. Dit kan naar het oordeel van de Commissie bezwaarlijk worden beschouwd als tegemoet komend aan het recht in hoofde van de schoolraad om tijdig en toereikend te worden geïnformeerd zoals bepaald in het participatiedecreet.

In dat verband wijst de Commissie ook op art. 22, derde lid van het participatiedecreet dat bepaalt dat de leden van de schoolraad verplicht zijn om de geleding die ze vertegenwoordigen voorafgaand te informeren en te raadplegen indien het schoolbestuur een overleg vraagt over een ontwerp van beslissing die de schoolorganisatie en de eigenheid van de school

fundamenteel verandert. Met deze bepaling, die in 2016 werd ingevoerd samen met de verplichting voor het schoolbestuur om de schoolraad voorafgaand aan een overleg alle relevante stukken te bezorgen, werd net beoogd de rechten van de schoolraad en de daarin vertegenwoordigde achterban te versterken bij belangrijke wijzigingen in het onderwijsaanbod, in welk geval was gebleken dat schoolbesturen geregeld via een snel beslissingsproces de leden van de schoolraad niet de rol liet vervullen die ze krachtens het decreet krijgen toegewezen (*Parl. St. Vl.P.* 2015-16, nr. 744/3, 4). De beslissing tot de verkoop van een gebouw en het niet langer aanbieden van (basis)onderwijs op die locatie en het uitbreiden van het basisonderwijs op de andere locatie vormt ontegensprekelijk materie die onder het toepassingsgebied van deze bepaling moet begrepen worden. De Commissie ziet evenwel niet in hoe een ernstige terugkoppeling vanuit de onderliggende geledingen mogelijk was daar waar de leden van de schoolraad slechts op de dag zelf, tijdens de vergadering van de schoolraad, geïnformeerd werden over de concrete plannen.

Daar waar de leden van de schoolraad voor het eerst tijdens de online vergadering werden ingelicht over de concrete plannen, kregen ze niet de kans om hun achterban hieromtrent te consulteren.

Het geheel van de voorliggende gegevens doet de Commissie besluiten dat het bestuur met betrekking tot de voorgenomen sluiting is tekortgeschoten aan haar plicht om de schoolraad tijdig toereikende informatie te bezorgen als noodzakelijke voorwaarde voor een volwaardig overleg zoals bedoeld door het participatiedecreet.

5.4.3.5. Naast de vaststelling dat de schoolraad voorafgaand aan de vergadering van 16 oktober 2024 geen voldoende informatie heeft gekregen én bovendien de kans niet had om dit op voorhand voor te leggen aan haar achterban, rijst nog de vraag of in het voorliggende geval een overleg in de zin van artikel 21 en 22 van het participatiedecreet heeft plaatsgevonden.

In dat verband acht de Commissie het nuttig in herinnering te brengen dat tot 2014 de schoolraad met betrekking tot beslissingen inzake het studietoelaatbaarheidsaanbod over een adviesbevoegdheid beschikte. Het decreet van 4 april 2014 heeft het onderscheid tussen adviesbevoegdheid en overlegbevoegdheid opgeheven. In de parlementaire voorbereiding staat daarover het volgende te lezen: *“Gezien het belang van onderlinge communicatie, wordt ervoor geopteerd om de schoolraad voor alle materies overlegbevoegdheid te geven. Bij overleg, dat altijd voorafgaat aan de beslissing van het schoolbestuur, worden de standpunten en bezwaren van de geledingen in het verslag van de overlegvergadering van de schoolraad opgenomen. De beslissing die het schoolbestuur of zijn gemandateerde na overleg neemt, moet steeds gemotiveerd zijn en teruggekoppeld worden naar de schoolraad. Als er na het overleg in de schoolraad nog een syndicaal overleg plaatsvindt, zal de beslissing en de terugkoppeling pas kunnen plaatsvinden nadat het syndicaal overleg werd afgerond.”* (*Parl. St. Vl. P.* 2013-2014, nr.2421/1, 13).

Bij overleg ligt dus nog veel meer dan bij advies de nadruk op ‘onderlinge communicatie’; het schoolbestuur beschikt weliswaar over de uiteindelijke beslissingsmacht maar vooraleer het schoolbestuur een eindbeslissing neemt, moet zij in dialoog treden met de schoolraad. Het bewijs dat een dergelijk overleg heeft plaatsgevonden, wordt overeenkomstig artikel 22 van het participatiedecreet geleverd door: (1) een verslag waarin alle standpunten worden opgenomen en (2) de gemotiveerde eindbeslissing die het schoolbestuur neemt na het overleg en waarvan de schoolraad in kennis wordt gebracht (zie CZB/KL/P/KSO/2015/369).

Uitgaand van dit kader, overweegt de Commissie met betrekking tot het voorliggende dossier het volgende. De voorgelegde verslagen van de schoolraad van 13 juni, 30 september en 16

oktober 2024 bevatten geen aanwijzingen dat omtrent het voornemen tot het verlaten van de locatie (Zx) en het (her)inrichten van het basisonderwijs op slechts twee locaties, een overleg in hogervermelde zin heeft plaatsgevonden. Op 13 juni en op 30 september 2024 werd telkens meegedeeld dat er nog geen nieuws was rond het behoud of plannen voor deze sites. Mogelijks zou er meer nieuws zijn na de verkiezingen.

De verwerende partij verwijst naar het feit dat de plannen besproken zijn op de schoolraad van 16 oktober 2024.

Uit het verslag van de schoolraad van 16 oktober 2024, i.e. kort na de verkiezingen, blijkt dat de concrete plannen van de verwerende partij toen inderdaad werden toegelicht. Evenwel blijkt ook uit het verslag van deze laatste vergadering uit niets dat deze plannen het voorwerp zijn geweest van of minstens het vertrekpunt hebben gevormd van enige dialoog tussen schoolraad en bestuur. Een volwaardig overleg was daar hoe dan ook niet mogelijk nu aan de leden van de schoolraad voorafgaand aan deze vergadering niet de nodige informatie was overgemaakt.

Zoals gesteld is het de verantwoordelijkheid van het schoolbestuur om voorafgaand aan haar beslissing in dialoog te treden met de schoolraad, waarbij standpunten en bezwaren in een verslag van de overlegvergadering worden opgenomen en de gemotiveerde beslissing wordt teruggekoppeld naar de schoolraad.

Nog afgezien van wat onder het vorige randnummer werd overwogen inzake de tekortkomingen van het bestuur aan haar informatieplicht, besluit de Commissie dan ook dat met betrekking tot het voornemen tot het verlaten van de locatie (Zx) en het (her)inrichten van het basisonderwijs op slechts twee locaties, hoe dan ook met de schoolraad niet het voorgeschreven voorafgaand overleg in de zin van artikelen 21 en 22 van het participatiedecreet heeft plaatsgevonden.

5.4.4. De Commissie komt tot volgende beslissing:

Met betrekking tot de beslissing om de locatie (Zx) te verlaten en het basisonderwijs in (Z) (her) in te richten op slechts twee locaties werd het informatierecht in hoofde van de schoolraad miskend en werd geen voorafgaandelijk overleg gevoerd in de zin van art. 21, 2° van het participatiedecreet. De beslissing is daarmee tot stand gekomen met miskenning van de regels inzake participatie.

De klacht is gegrond.

De Commissie nodigt de verwerende partij uit om de Commissie binnen de 2 maanden na de ontvangst van deze beslissing mee te delen hoe zij aan de beslissing van de Commissie gevolg heeft gegeven of plant te geven.

5.5. Sanctieregeling

Artikel VII.5 codificatie sommige bepalingen voor het onderwijs van 28 oktober 2016 bepaalt dat de Commissie, wanneer zij oordeelt dat een klacht gegrond is, kan beslissen om een gedeeltelijke terugbetaling van de werkingsmiddelen van de betrokken school op te leggen. De terugvordering of inhouding kan echter niet meer bedragen dan 10 procent van deze werkingsmiddelen en kan er niet toe leiden dat het aandeel in de werkingsmiddelen dat bestemd is voor personeelsaangelegenheden in absolute cijfers kleiner wordt dan wanneer de maatregel niet zou getroffen zijn.

Deze sanctie wordt slechts uitvoerbaar de dag nadat de termijn om beroep in te stellen bij de Vlaamse regering verstreken is.

Voorafgaandelijk aan het opleggen van een sanctie nodigt de Commissie het betrokken schoolbestuur uit om de bestreden rechtshandeling in te trekken of te herzien of in een passende genoegdoening te voorzien.

De Commissie nodigt de verwerende partij uit om haar binnen de 2 maanden na de ontvangst van deze beslissing mee te delen hoe zij aan de beslissing van de Commissie gevolg heeft gegeven of plant te geven.

De Commissie gaat ervan uit dat verwerende partij de aanbevelingen van de Commissie zal opvolgen en oordeelt dat er vooralsnog geen aanleiding is tot het opleggen van een sanctie.

6. BEROEP

Tegen een beslissing van de Commissie kan binnen een termijn van zestig kalenderdagen die ingaat de tweede dag na de postdatum van de betekening van deze beslissing, bij aangetekend schrijven een beroep bij de Vlaamse Regering, in de persoon van de Minister van Onderwijs, ingesteld worden (met een afschrift aan het secretariaat van de Commissie).

Brussel, 12 december 2024

Liesbeth Van Daele
Secretaris

Bengt Verbeeck
Voorzitter